

Preporuke za rad predškolskih ustanova (obdaništa/vrtići)

Dosadašnje relevantne preporuke ZZJZFBiH

<https://www.zzjzfbih.ba/wp-content/uploads/2020/02/Pitanja-i-odgovori-COVID-19.pdf>

<https://www.zzjzfbih.ba/wp-content/uploads/2020/03/Preporuke-za-sve-poslovne-subjekte.docx>

<https://www.zzjzfbih.ba/wp-content/uploads/2020/04/%C4%8CI%C5%A0%C4%86ENJE-I-DEZINFEKCIJA-POVR%C5%A0INA-I-PREDMETA-U-RADNOM-PROSTORU.docx>

<https://www.zzjzfbih.ba/wp-content/uploads/2020/03/Postupak-pranja-ruku.docx>

U ovim poslovnim objektima neophodno je primjenjivati mjere sprječavanja širenja COVID-19 kao i u svim drugim aktivnostima. Ove mjere podrazumjevaju sljedeće:

- Uposlenicima pružiti informacije i edukaciju vezano za prevenciju širenja COVID-19 (materijali se mogu pronaći na stranici Zavoda za javno zdravstvo FBiH, www.zzjzfbih.ba)
 - o Higijena ruku, respiratorna higijena, izbjegavati dodirivanje lica
 - o Standardne mjere higijene i zaštite zdravlja
 - o Mjere zaštite karakteristične za COVID-19
 - o Mjere zaštite karakteristične za djelatnost
- Redovno vršiti kontrolu i nadzor nad provedbom ovih mjera i davati povratne informacije uposlenicima
- Insistirati na provođenju pojačanih mjera higijene i sanitacije. Redovno čistiti prostorije sa standardnim deterdžentom a potom dezinficirati, najmanje dva puta dnevno i nakon svakog prljanja.
- Osigurati provjetravanja prostorija tokom radnog vremena, mehaničkom ili prirodnom ventilacijom.
- Insistirati na čestom pranju ruku ili dezinfekciji
- Insistirati da svi uposlenici nose maske
- Ako je moguće organizirati rad u dvije smjene, na način da između dvije smjene bude vremenski period u kome će se izvršiti temeljito čišćenje i dezinfekcija prostora.
- Uposlenike koji razviju simptome kao što su kašalj, povišena tjelesna temperatura, bol u grlu, uputiti da ne dolaze na posao nego da se obrate svom ljekaru

Specifične preporuke vezane za vrtiće

Boravak u vrtićima potencijalno može predstavljati veći rizik za zarazu djece s COVID-19 nego je to porodični dom, odnosno domaćinstvo, posebno ako su ukućani uključeni u takav tip dnevnih obaveza da mogu izbjegavati situacije povećanog rizika za zarazu COVID-19.

Iz gore navedenih razloga podstičemo ostanak kod kuće sve djece za koju je to moguće, s obzirom da broj djece može biti takav da se mjere fizičkog razmaka u tim kolektivima neće moći poštovati.

Organizacija rada ustanove

Rad ustanove neophodno je organizovati na način da se osigura u što većoj mjeri fizički razmak kao i pojačana osobna higijena i higijena prostora. Fizički razmak od najmanje 2 metra u zatvorenom prostoru posebno provode uposlenici u odnosu na druge uposlenike, te se navedeni fizički razmak

preporučuje kada je god moguće između uposlenika i djece, sa iznimkom direktne njege djeteta koja se provodi u što kraćem vremenu.

U istom zajedničkom prostoru uposlenici održavaju fizički razmak od 2 metra, te se sastanci, dogovori i edukacije trebaju odvijati elektronski ili telefonom, a ulazak roditelja u ustanovu treba izbjeći kad je god moguće. U istom prostoru u isto vrijeme smiju boraviti isključivo djeca i odgajatelj iz iste odgojne grupe.

Fizički razmak kao i pojačanu ličnu higijenu djece neophodno je podsticati, ali treba očekivati da će dolaziti do određenih odstupanja.

Preporučuje se formiranje odgojno-obrazovnih grupa djece s manjim brojem uvijek iste djece u grupi i jedan odgajatelj, što ukupno daje po mogućnosti 10 osoba.

Za jednu grupu djece brine jedan odgajatelj, odnosno dva (u popodnevnoj smjeni u dječjem vrtiću) bez „preklapanja“. Izbjegavati fizički kontakt (bliski kontakt) djece iz jedne odgojne grupe sa drugom djecom, roditeljima/starateljima druge djece i drugim uposlenicima ustanove. Svi su odgovorni za svoj društveni krug i kontakte.

Svaka odgojna grupa bi trebala boraviti u odvojenoj prostoriji. Preporučuje se da djeca što više vremena provode na otvorenom.

Za boravak djece preporučuje se prostorija što veće površine i visine, prozračna i osunčana (odgovarajući izvor dnevnog svjetla), vratima odvojena od ostalih prostorija. Neophodno je da se prostorija može provjetravati vanjskim zrakom.

Preporučuje se u istoj prostoriji organizirati prehranu djece (obroci se mogu dostaviti u prostoriju te konzumirati u prostoriji). Upotreba zajedničkih trpezarija u kojoj bi boravila djeca iz različitih odgojnih grupa predstavlja rizik i ne preporučuje se.

Izbjegavati svaki ulazak drugih osoba (npr. zbog čišćenja, popravka ili donošenja hrane) u prostoriju dok su djeca u prostoriji.

Prolazak kroz zajedničke prostorije treba izbjegavati i skratiti na minimum, a ako je navedeno neophodno, prolaz kroz zajedničke prostorije se organizira na način da u isto vrijeme prolaze djeca i odgajatelj iz jedne odgojne grupe dok druge osobe ne prolaze u isto vrijeme, uz poticanje djece da kod takvih prolaza ne dodiruju površine ili predmete.

Ne treba dijeliti čaše, šolje, drugo posuđe i pribor za jelo s drugim osobama.

U planiranju didaktičke opreme treba dati prednosti opremi glatkih, tvrdih površina koje se lako operu deterdžentom i vodom. Prati i sušiti igračke potrebno je, ako je moguće, na kraju svakog radnog dana, posebno za skupine djece koja su sukladno razvojnoj dobi sklona stavljati predmete u usta.

Kada je lijepo vrijeme preporučuje se nastava na otvorenom prostoru, kada god je to moguće.

Ograničen ulazak u ustanove

Do daljnjeg su zabranjeni sve van-nastavne posjete (npr pozorište, kino, galerije, muzeji i slično.). Neophodno je osigurati protok/dolazak što manjeg broj osoba, kako na ulazu tako i unutrašnjim prostorima ustanove.

Kada god je moguće, prilikom dovođenja djeteta u ustanovu u pratnji djeteta treba biti odrasla osoba

koja ne spada u rizičnu skupinu na obolijevanje od COVID-19, to jest da nije starije životne dobi (65 i više godina), niti je hronični bolesnik.

Roditelji/skrbnici ne smiju dovesti, niti odvesti djecu iz ustanova niti ulaziti u vanjske prostore (dvorište, vrt, igralište) i unutarnje prostore ustanove, ako imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašlja i kratkog daha ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaraženi s COVID-19, a pogotovo ako su u samo-izolaciji jer tada ne smiju izlaziti iz kuće.

Djeca koja imaju povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome poput kašlja i kratkog daha ili koji su pod rizikom da su mogli biti u kontaktu s osobama pozitivnim na COVID-19 (npr. u kućanstvu ili na radnom mjestu, odnosno da je članu kućanstva propisana mjera samo-izolacije) ili su pod sumnjom da bi mogli biti zaražena s COVID-19, ostaju kod kuće te ih roditelji/skrbnici ne smiju dovesti u ustanove.

U ustanovi nije dozvoljen ulazak zaposlenicima koji nisu raspoređeni na posao. U ustanovi treba biti najmanji mogući broj uposlenika u isto vrijeme, ali opet dovoljan broj da je moguće organizirati njegu za djecu u malim grupama.

Dostavu za potrebe ustanove preuzimaju nadležni radnici ustanove na vanjskim vratima, a ulaz je dozvoljen iznimno serviserima i ostalim službama za čijim uslugama postoji neodgodiva potreba, uz obaveznu mjeru dezinfekcije ruku, nošenja zaštitne maske i zamjenske obuće.

Čišćenje i dezinfekcija prostora

Neophodno je provoditi mjere čišćenja i dezinfekcije prema standardnim preporukama i prema preporukama za radne prostore.

Predmete kao što su ručke na vratima, ručke na prozorima, radne površine, tastature, konzole, slavine u toaletima i kuhinjama, tipke vodokotlića, daljinski upravljači, prekidači za struju, zvona na vratima, kontrole liftova te druge dodirne površine koje koristi veći broj osoba neophodno je dezinficirati što češće, više puta dnevno. Preporučuje se da se čišćenje provodi u vrijeme kada su djeca na dvorištu ili nakon odlaska djece.

Prostorije je obavezno prozračivati najmanje dva puta dnevno u trajanju od minimalno pola sata prije dolaska i nakon odlaska djece, ili ako to vremenske i sigurnosne prilike dopuštaju ostaviti otvoren prozor.

Na ulazu te na još nekoliko lako dostupnih mjesta, neophodno je postaviti dozatore s dezinficijensom za dezinfekciju ruku odraslih s uputstvom za korištenje. Djeca predškolske dobi ne dezinficiraju ruke, već se učestalo provodi pranje ruku sapunom i vodom.

Djeca

Ne preporučuje se da djeca predškolske dobi nose maske u vrtiću.

Roditelji/skrbnici imaju obavezu izmjeriti tjelesnu temperaturu djetetu svaki dan prije dolaska u ustanovu, te u slučaju povišene tjelesne temperature ne smiju dovesti dijete u ustanovu već se javljaju telefonom ustanovi i izabranom pedijatru/ljekaru porodične medicine radi odluke o testiranju i liječenju djeteta.

Ako djeca razviju simptome COVID-19 infekcije tokom boravka u ustanovi, odgajatelji odmah

obavještavaju roditelje, koji u najkraćem mogućem roku moraju doći po dijete.

Djecu treba poticati da održavaju distancu (fizičku udaljenost) od druge djece i odraslih, primjereno razvojnoj dobi.

Djecu treba poticati da ne dodiruju usta, nos, oči i lice kao i da ne stavljaju ruke i predmete u usta, primjereno razvojnoj dobi.

Djecu treba podsticati da redovito i pravilno peru ruke prije ulaska u svoju grupu, prije i nakon pripreme hrane, prije jela, nakon korištenja toaleta, nakon dolaska izvana, nakon čišćenja nosa, uvijek kada ruke izgledaju prljavo. Za pranje ruku treba koristiti tekuću vodu i sapun.

Nakon pranja ruku sapunom i vodom, za sušenje ruku neophodno je koristiti papirnate ubruse za jednokratnu upotrebu koje nakon korištenja treba odbaciti u kantu za otpad sa poklopcem. Djecu treba podsticati da kada kašlju i kišu prekriju usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju poslije treba odbaciti u korpu za otpad sa poklopcem te oprati ruke.

Poželjno je da svako dijete samo postupa sa svojom odjećom i obućom, školskim priborom, torbama, knjigama, no ako nije u mogućnosti, odgajatelji nakon dodirivanja odjeće i obuće, pribora, torbi, knjiga trebaju poslije toga poslije toga dezinficirati ruke.

Preporučuje se ostanak kod kuće djece i osoblja s hroničnim bolestima (respiratornim, kardiovaskularnim, dijabetesom, malignim bolestima, imunodeficijencijama, djece s većim tjelesnim/motoričkim oštećenjima), kao i djece čiji roditelji/skrbnici ili ukućani imaju jednu od navedenih bolesti. Ako ukućani osoblja/djelatnika imaju jednu od navedenih bolesti ili su starije životne dobi (65 i više godina), osoblje/djelatnici se tijekom boravka kod kuće pridržavaju mjera fizičkog razmaka u donosu na ukućane kao i pojačane higijene, radi zaštite ukućana.

Uposlenici

Svi uposlenici za vrijeme rada trebaju nositi zaštitnu masku preko usta i nosa. Nošenje rukavica u radu sa djecom nije preporučljivo, prednost se daje učestalom pranju i dezinficiranju ruku. Rukavice se preporučuju kod poslova čišćenja i dezinfekcije prostora i predmeta.

Preporučuje se da uposlenici izvrše dezinfekciju mobitela po dolasku na radno mjesto.

Svi uposlenici imaju obavezu mjeriti tjelesnu temperaturu svaki dan prije dolaska na posao, te da u slučaju povećane tjelesne temperature ne dolaze na posao, već se javljaju telefonom poslodavcu i svom ljekaru.

Preporučuje se mjerenje tjelesne temperatura bezkontaktnim toplomjerom svim uposlenicima, svakodnevno kod dolaska i odlaska s posla, te da se utvrđuje imaju li respiratornih simptoma ili drugih znakova zaraznih bolesti. Preporučuje se voditi evidenciju o izmjerenim temperaturama uposlenika, koja će sadržavati ime i prezime osobe, datum i vrijeme mjerenja, i vrijednost tjelesne temperature.

Sa povišenom temperaturom, kašljom, otežanim dizanjem i drugim simptomima zarazne bolesti nije dozvoljeno raditi, brinuti se o djeci, niti dolaziti u prostor poslodavca, odnosno ustanove. Ako uposlenik razvije simptome u toku radnog vremena, treba što prije da obavijesti nadređenog, napusti radno mjesto, te se obrati ljekaru. Zbog mogućnosti ovakvih slučajeva neophodno je da postoji organizirana zamjena za radnike.